

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์
ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
THE SYNTHESIS OF DISSERTATION AND DIRECTION OF
DOCTORAL DISSERTATION DEVELOPMENT FOR EDUCATIONAL
ADMINISTRATION MAJOR, NARESUAN UNIVERSITY

พิทยาภรณ์ พิชญวงศ์กุลชัย^{1*} และอนุชา กอนพวง²
Pittayaporn Phitchayavongkulchai^{1*} and Anucha Kornpuang²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: piasjung2006@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อนำเสนอผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร 3) เพื่อนำเสนอแนวทาง พัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร โดยการดำเนินการวิจัย จำแนกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 132 เรื่อง ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์จากเกณฑ์ มาตรฐาน ข้อบังคับ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 8 คน และการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. งานวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร ระหว่าง พ.ศ. 2542–2558 พบว่า ใน พ.ศ. 2556 มีนิสิตที่จบการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามากที่สุด ตามประเภทของงานวิจัย พบว่า ประเภทของงานวิจัย มีลักษณะเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมากที่สุดในด้านความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหาร พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการบริหารด้านการพัฒนาองค์กรมากที่สุดรองลงมา คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ด้านผลผลิตของงานวิจัย พบว่า มีลักษณะรูปแบบ โดยลักษณะของรูปแบบเป็นองค์ประกอบมากที่สุด

2. ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า แนวทางพัฒนางานวิทยานิพนธ์ควรดำเนินการ ดังนี้

1) มาตรฐานวิชาการ ประกอบด้วย การสร้างพัฒนา หรือค้นหาค้นหาความรู้ใหม่และประเภทการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยได้รับการยอมรับและเป็นสากล 2) มาตรฐานการดำเนินงานประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานของการทำวิทยานิพนธ์ ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ 3) มาตรฐานการบริหารจัดการทำวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย การจัดทรัพยากรสนับสนุนและการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิทยานิพนธ์ และระบบการให้คำปรึกษากำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานทำวิทยานิพนธ์ และ 4) มาตรฐานด้านการผลิตประกอบด้วยการตีพิมพ์และเผยแพร่การนำวิทยานิพนธ์ไปใช้ประโยชน์

คำสำคัญ: การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์

Abstract

This research has determined to present the result of a synthesis of the dissertations and direction of doctoral dissertation development for educational administration major of Naresuan University. The objectives of the study were: 1) to synthesize the doctoral dissertation for administration major of Naresuan University, 2) to study the direction of doctoral dissertation development for administration major of Naresuan University, and 3) to present the direction of doctoral dissertation development administration major of Naresuan University by conducting research identified a three-step process: Step 1 Synthesis of the thesis of doctoral dissertation development administration major of Naresuan University about 132 subjects. Step 2 Studying the direction of doctoral dissertation development the thesis standards, regulations and laws related to the thesis. Step 3 Present the direction of doctoral dissertation development by interviews with eight experts and lecturers. The tools used to collect data, questionnaires and synthesis forms. The statistics used in this research is the analysis of the data using techniques of content analysis (Content Analysis).

The research found that;

1. The doctoral dissertations administration major of Naresuan University during the years 1999- 2015 showed that in the year 2013 students have graduated with a doctoral dissertation development administration the most. According to the research showed that this kind of research. It is a qualitative research as possible. In line with management theory that most research is consistent with theories of management, organizational development, followed by the most efficient and effective organization. Research showed that the yield of a pattern. The appearance of the form elements are the most.

2. Results of the study and the direction of doctoral dissertation development administration major found that in most of the developed thesis should : 1) Academic standards include the creation or development of new knowledge and the types of research and research methods are recognized internationally, 2) the standard operating consists of the infrastructure and the steps of the thesis, 3) the management standards of the thesis includes the resources

and the atmosphere is conducive to study and consultation, supervision and evaluation of thesis, and 4) The product standard consists with publishing and bringing to utilize thesis.

Keywords: The Synthesis of Thesis, Direction of Doctoral Dissertation Development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่างานวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานทุกสาขา และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศและเป็นเครื่องชี้นำสังคมผู้ได้รับการศึกษาในระดับสูงให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาและวิกฤต ทางด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นภาวะวิกฤตด้านคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาโดยศึกษาสถานการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2556 กล่าวว่า ควรมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการศึกษาไทยโดยรวม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีนวัตกรรมทางการศึกษามากยิ่งขึ้น และควรพิจารณาการเจริญเติบโตของการมีส่วนร่วมในทุก ระดับการศึกษา ปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องการแก้ไขเร่งด่วนเพราะส่งผลต่อการขับเคลื่อนของประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษานั้นเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ซึ่งคนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา จึงเล็งเห็นความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผลิตบัณฑิตมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่จะมีผลช่วยในการปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จได้อย่างดี

กระบวนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นนอกจากมีการเรียนรู้ศาสตร์ของแต่ละสาขาแล้วยังเน้นเรื่องการวิจัยเป็นหลักการวิจัยเป็นกระบวนการที่จะนำมาซึ่งการค้นพบใหม่ๆ มีนวัตกรรมที่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นการทำวิจัยจึงเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษามากขึ้นในระดับอุดมศึกษา จะเห็นได้ว่าทุกสถาบันการศึกษามีวัตถุประสงค์เหมือนกัน คือ มุ่งผลิตบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตที่มีความเป็นเลิศทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ที่เพียงพอพร้อมไปด้วยองค์ความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงาน มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการวิชาชีพที่เป็นสากล มุ่งเน้นพัฒนานักวิชาการด้วยการทำวิจัย ดังนั้นทำให้ทุกสถาบันในระดับอุดมศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ซึ่งจัดหลักสูตรในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2542 โดยในปัจจุบันเป็นหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 จากการเปิดหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2542 ถึงปัจจุบัน มีนิสิตระดับดุษฎีบัณฑิตเข้าศึกษาถึง 12 รุ่น และมีงานวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เกิดขึ้นมากกว่า 100 เรื่อง แต่ผลงานวิจัยดังกล่าวยังขาดการจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ ว่ามีการจัดทำวิจัยด้านใดบ้าง มีความสอดคล้องกับองค์ความรู้ด้านใดของทฤษฎีหรือหลักการบริหารทางการศึกษาที่นักวิชาการทางการศึกษาได้ศึกษาไว้ หรือเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับ Hongphisarnvivat (2001, p. 27) จำนวนวิทยานิพนธ์จำนวนไม่น้อยที่มีการทำวิจัยในด้านเดิมๆ เนื่องจากส่วนใหญ่เหตุผลสำคัญในการเลือกทำวิจัย ของผู้วิจัยนั้นจะต้อ มาจากความสนใจ ความถนัดของผู้จัดทำจึงทำให้การทำวิจัยของนิสิตระดับดุษฎีบัณฑิตได้นวัตกรรมทางการศึกษาไม่หลากหลาย

นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญไปไม่น้อยกว่าวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาก็คือการพัฒนาและการบริหารจัดการงานวิทยานิพนธ์ ซึ่งเปรียบเสมือนวิธีการ (Means) หากวิธีการดีย่อมทำให้

เกิดผลผลิต (End) ซึ่งก็คือวิทยานิพนธ์ที่ดี มีคุณภาพ ทั้งนี้จากการศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่เรื่องดังกล่าวจะเป็นเนื้อหาอยู่ภายในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรืออยู่ในประกาศระเบียบของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยนั้นๆ และการที่มีนิตិบัญญัติเอกจํานวนน้อยจบการศึกษาภายในระยะเวลา 3 ปี ตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นจะต้องมีการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อนำแนวทางไปสู่การพัฒนางานวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. **วัตถุประสงค์หลัก** เพื่อนำเสนอผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์และแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสังเคราะห์งานวิจัยทางการบริหารการศึกษา แหล่งข้อมูล ได้แก่ งานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาดังตั้ง พ.ศ. 2542 – 2558 จำนวน 132 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่กำหนด 5 องค์ประกอบ คือ ประเภทของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยเนื้อหาที่เป็นแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษา โครงสร้างการบริหารการศึกษาและผลผลิตการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในส่วนของวิทยานิพนธ์ คือ 1) มาตรฐานวิทยานิพนธ์ 2) การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 3) ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ 2556 4) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 5) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา 2558 6) การบริหารจัดการงานวิทยานิพนธ์ของคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประจำหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 7) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 และ 8) การบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต (รายงานผล

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 (ประจำปีการศึกษา 2557))

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยนักวิชาการด้านการบริหาร การศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 3 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จำนวน 5 คน รวม 8 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งมีประเด็นหลัก 4 ประเด็น ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านวิชาการ 2) มาตรฐานด้านการดำเนินงาน 3) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการทำวิทยานิพนธ์ และ 4) มาตรฐานด้านผลผลิตและการเผยแพร่วิทยานิพนธ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ จากผลการสังเคราะห์ข้อมูลวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จำนวน 132 เรื่อง ระหว่าง พ.ศ. 2542–2558 พบว่า พ.ศ. 2556 มีนิตินิติสำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามากที่สุด และน้อยที่สุด พ.ศ. 2542 ในด้านความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหาร พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีการบริหารด้านการพัฒนาองค์กรมากที่สุด รองลงมา คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ส่วนแนวคิดทฤษฎีบริหารที่นำมาเป็นประเด็นวิจัยน้อยสุด 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ เทคนิคการสอน ความขัดแย้ง และอำนาจทางการเมือง เมื่อพิจารณาความสอดคล้องกับการบริหารงานขององค์กร พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ สอดคล้องกับการบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคลมากที่สุด ผลผลิตของงานวิจัย พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มี ผลผลิตเป็นรูปแบบ โดยลักษณะของรูปแบบเป็นองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบ สำหรับงานวิจัยที่มีผลผลิตน้อยที่สุด คือ งานวิจัยที่เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ งานวิจัยที่เป็นแผนกลยุทธ์

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในส่วนของวิทยานิพนธ์จากการศึกษาเอกสาร

2.1 ด้านมาตรฐานวิชาการประกอบด้วยการสร้างพัฒนา หรือ ค้นหาองค์ความรู้ใหม่

2.2 ด้านมาตรฐานการดำเนินงาน

2.3 ด้านมาตรฐานการบริหารจัดการการทำวิทยานิพนธ์การจัดทรัพยากรสนับสนุนและการจัด บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิทยานิพนธ์ได้กำหนดทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ฐานข้อมูลที่เป็นต่อการทำวิจัย

2.4 มาตรฐานด้านผลผลิตและเผยแพร่วิทยานิพนธ์การตีพิมพ์และเผยแพร่วิทยานิพนธ์ผลงาน วิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรือ อย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสาร ระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3. ผลจากการนำเสนอแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

3.1 มาตรฐานวิชาการ

3.1.1 การสร้างพัฒนาหรือค้นหาองค์ความรู้ใหม่ พิจารณาจาก 1) หัวเรื่องมีความสอดคล้อง กับสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ดังนี้ 1.1) การนำ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำและทักษะการนำ 1.2) หลักสูตร

การสอน การวัดประเมินผลการเรียนรู้ 1.3) กิจการและกิจกรรม 1.4) การประกันคุณภาพการศึกษา 1.5) เทคนิควิธีการบริหารจัดการ 1.6) การพัฒนาองค์กร 1.7) การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา 1.8) การบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา 1.9) บูรณาการศาสตร์การบริหารการศึกษากับศาสตร์อื่น 2) หัวเรื่องวิทยานิพนธ์แสดงถึงองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุและตัวแปรผล 3) หัวเรื่องมีความชัดเจนเฉพาะเจาะจงที่ระบุถึงปัญหาของการทำวิจัยอย่างแท้จริง 4) หัวเรื่องต้องแสดงถึงนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา 5) หัวเรื่องอาจเป็นเรื่องใหม่ที่แตกต่างจากเดิมหรือการคิดต่อยอดผลการวิจัยเดิม

3.1.2 ผลผลิต 1) คุณภาพของนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษาพิจารณาได้จากเกณฑ์ต่อไปนี้ 1.1) มีความถูกต้องสมบูรณ์ในการตอบปัญหาหรือแก้ไขปัญหาคำถามวิจัย 1.2) มีคุณค่าต่อการพัฒนาศาสตร์ในสาขาวิชานั้นๆ 1.3) มีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อม 1.4) มีความทันสมัย 1.5) มีความเป็นสากลหรือได้รับการยอมรับในระดับสากล 1.6) เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ถูกต้อง ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ 1.7) สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารการศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาได้ 2) ลักษณะของนวัตกรรมทางการศึกษาอาจเป็นรูปแบบองค์ประกอบ โครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ฯลฯ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแนวทาง/ กิจกรรม กลยุทธ์ ระบบ คู่มือ/ แผนพัฒนา/ หลักสูตร โปรแกรม ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1.3 แนวทางการพัฒนาหัวเรื่องวิทยานิพนธ์/การได้มาซึ่งหัวเรื่องวิทยานิพนธ์ประเด็นปัญหาการทำวิจัยควรเป็น ดังนี้ 1) ประเด็นปัญหาการวิจัยเกิดจากการประมวลสารสนเทศ จากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งที่ตอบโจทย์ปัญหาการวิจัย 2) หัวข้อควรพัฒนามาจากความสนใจของผู้วิจัยโดยผู้วิจัยต้องมีศักยภาพที่จะทำวิจัยในหัวข้อนั้นๆ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาอาจมอบหมายให้นิสิตศึกษาเพิ่มเติมได้ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การลงทะเบียนเรียนรายวิชาเป็นต้น 3) ประเด็นที่ทำวิจัย ควรเป็นประเด็นที่อาจารย์ที่ปรึกษาเมืองมีความรู้และความเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้ง

3.1.4 ประเภทการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยได้รับการยอมรับและเป็นสากลวิทยานิพนธ์สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยใดก็ได้ขึ้นอยู่กับโจทย์วิจัย อาจสามารถระบุประเภทของการวิจัยได้ ดังนี้ 1) ใช้ระบบวิจัยที่มีความเป็นสากลหรือเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและ/หรือต่อสังคมประเภทของงานวิทยานิพนธ์ทั้ง งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หรือนงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) เป็นงานวิจัยที่ใช้วิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ งานวิจัยพัฒนา (Research and Development) งานวิจัยประยุกต์วิจัยเชิงพัฒนา (Applied Research and Development) งานวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) งานวิจัยเชิงอนาคต (Future Research) 2) ระเบียบวิธีวิจัยมี ดังนี้ 1) มีการกำหนดกรอบแนวคิดเป็นทฤษฎี (Theoretical Framework) โดยอย่างน้อยต้องมีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) 2) มีการออกแบบงานวิจัย ด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง (Sampling Design) ตามหลักของการเลือก (Selection) และการสุ่มตัวอย่าง (Random) 3) มีการออกแบบด้านการวัด (Measurement Design) เกี่ยวกับการหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งด้านความตรง (Validity) ความเที่ยง (Reliability) และใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สอดคล้องกับตัวแปร และประเภทของข้อมูล 4) มีการออกแบบด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Design) ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3.2 มาตรฐานการดำเนินงาน

3.2.1 โครงสร้างพื้นฐานของการทำวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย 1) จำนวนหน่วยกิต 2) ระยะเวลาในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ 3) จำนวนคุณวุฒิและคุณสมบัติของอาจารย์ 4) ภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 5) คุณสมบัติและความสามารถในการทำวิจัยของนิสิต

3.2.2 ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์มาตรฐานวิทยานิพนธ์ ระบุขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้ คือ 1) กำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์ 2) การจัดทำโครงร่างเค้าโครงวิทยานิพนธ์ 3) การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ 4) การสอบป้องกันหรือสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ 5) การดำเนินการขออนุมัติวิทยานิพนธ์และขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์โดยละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของมหาวิทยาลัย สำนักงานกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานคุรุสภากำหนด

3.3 มาตรฐานการบริหารจัดการการทำวิทยานิพนธ์มีการจัดทรัพยากรสนับสนุนและการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิทยานิพนธ์ทรัพยากรการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ ห้องเรียนห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด มีฐานข้อมูลที่เป็นต่อการทำวิทยานิพนธ์มีระบบการให้คำปรึกษา กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

3.4 มาตรฐานด้านผลผลิตและเผยแพร่วิทยานิพนธ์ประกอบด้วยการตีพิมพ์และเผยแพร่วิทยานิพนธ์และการนำผลงานวิทยานิพนธ์ไปใช้ประโยชน์

อภิปรายผล

1. การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ มีกรอบการสังเคราะห์ในประเด็นของประเภทของงานวิจัยระเบียบวิธีการวิจัย ความสอดคล้องของประเด็นการวิจัยกับแนวคิดการบริหารการศึกษา (Hoy & Miskel, 2013) และกรอบการบริหารงานของหน่วยงานทางการศึกษา และผลผลิต/นวัตกรรมทางการบริหารและที่เป็นผลการวิจัย การกำหนดกรอบการวิเคราะห์สังเคราะห์ดังกล่าว มุ่งเน้นไปที่การตรวจสอบมาตรฐานทางวิชาการของวิทยานิพนธ์ซึ่งจะมีเกณฑ์การพัฒนาไปที่การสร้างพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่เน้นไปที่หัวข้อเรื่องและนวัตกรรมการทำวิจัยที่มีเกณฑ์พัฒนาที่สำคัญ คือ 1) มีความสอดคล้องกับสาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2) แสดงองค์ความรู้ใหม่คือนวัตกรรมการบริหารการศึกษา 3) มีความถูกต้องสมบูรณ์ในการตอบปัญหาหรือการแก้ไขปัญหาการวิจัย 4) มีคุณค่าต่อการพัฒนาศึกษาระดับในสาขาวิชานั้นๆ 5) มีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมทั้งทางอ้อม 6) มีความทันสมัย และ 7) ความเป็นสากล ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวทางการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ Sudsomboon (2007); Ponyiam (2004); Sudhamasapa and Khemthong (2014) พบว่า มีกรอบการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ที่มีส่วนที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ ผลการวิจัยในส่วนของการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ มีข้อค้นพบที่จะทำการอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ประเด็นของการวิจัยและผลของวิทยานิพนธ์ ผลการวิจัยพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกันแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา ตามแนวคิดของ Hoy and Miskel (2013) ในด้านการพัฒนาองค์กรมมากที่สุด รองลงมา คือ ประสิทธิภาพ ส่วนแนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษาที่มีการนำไปเป็นประเด็นการวิจัยน้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ เทคนิคการสอน ความขัดแย้ง และอำนาจทางการเมือง การที่วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ส่วนใหญ่นิยมทำวิจัยในประเด็นการพัฒนาคอร์ปประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์กร อาจเนื่องมาจากผู้เรียนที่เป็นนิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งนี้เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาชีวศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาโดยมีบางส่วนเป็นบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกส่วนหนึ่งก็เป็นบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา ผลการวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ Sudsomboon (2007) ได้สังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในประเทศไทย พบว่า วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2529-2548 มีการทำวิทยานิพนธ์ด้านองค์กรมมากที่สุด รองลงมาเป็น

ด้านผู้บริหาร ซึ่งข้อค้นพบจากการสังเคราะห์งานวิจัยในส่วนนี้ ชี้ให้เห็นว่าทิศทางและแนวโน้มของการเลือกประเด็น/หัวข้อเรื่องของการทำวิทยานิพนธ์ไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบความสอดคล้องของหัวเรื่องการบริหารงานขององค์กร พบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่สอดคล้องกับการบริหารงานบุคคลมากที่สุด และด้านการบริหารงบประมาณมีน้อยที่สุด การที่วิทยานิพนธ์มีการทำเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณน้อยกว่าการบริหารงานด้านอื่นอาจเนื่องมาจากงาน วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ทำในขอบเขตของหน่วยงานทางการศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ซึ่งแม้ว่าสถานศึกษาเหล่านี้จะมีสถานะเป็นนิติบุคคลที่ได้รับการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) แต่ในด้านงบประมาณสถานศึกษายังไม่ได้รับการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาดำเนินการตั้งงบประมาณและบริหารงบประมาณได้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง การดำเนินการบริหารงบประมาณยังคงต้องยึดระเบียบกระทรวงการคลังและขาดอิสรภาพในการคิดและอำนาจตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยเหตุนี้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาซึ่งมีการวิจัยที่น้อยกว่าการบริหารด้านอื่นๆสอดคล้องกับการศึกษาของ Sudsomboon (2007) ที่พบว่า มีการทำวิทยานิพนธ์ด้านเศรษฐศาสตร์และการเงินน้อยที่สุด ผลการวิจัยในประเด็นของผลผลิต (Out put) ของวิทยานิพนธ์ พบว่าผลผลิตของวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ ได้แก่ รูปแบบ รองลงมาเป็นโครงสร้างสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ส่วนผลผลิตงานวิจัยที่พบค่อนข้างน้อย คือ งานวิจัยที่เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนกลยุทธ์ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในช่วงเริ่มต้นของการเปิดหลักสูตรดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้คำแนะนำกับนิสิตเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษานั้นเป็นนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษาที่เป็นผลผลิตของงานวิจัยระดับปริญญาเอกที่ควรดำเนินการซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีผลผลิตเป็นรูปแบบการบริหารการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นเปิดหลักสูตรจนถึงปัจจุบัน

1.2 ประเภทของงานวิจัย พบว่า ประเภทของงานวิจัยระดับดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีลักษณะเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมากที่สุด โดยงานวิจัยคุณภาพส่วนใหญ่ เป็นงานวิจัยและพัฒนามากที่สุด รองลงมา คือ ประยุกต์งานวิจัยและพัฒนา และน้อยที่สุด คือ งานวิจัยเชิงระเบียบการ และงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research: PAR) งานวิจัยที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ งานวิจัยเชิงนโยบาย และงานวิจัยเชิงอนาคต นอกจากนี้ ยังไม่พบว่า งานวิจัยประเภทงานวิจัยเชิงประเมิน (การประเมินโครงการ) ในระดับดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามองเห็นได้ว่างานวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและเป็นงานวิจัยแบบผสมวิธีทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจเนื่องมาจากผลผลิตของงานวิจัยเป็นส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบการบริหารองค์กร การออกแบบวิธีการวิจัย จึงต้องใช้ข้อมูลที่เป็นทั้ง สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการบริหาร ซึ่งมีแนวโน้มที่จะได้ข้อมูลในเชิงคุณภาพจากกรณีศึกษาทั้งที่เป็นกรณีศึกษาทั่วไป (General Case) และกรณีศึกษาเฉพาะ (Extreme Case) รวมทั้งการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ (Experts) ก่อนที่จะยกกร่างรูปแบบการบริหารอย่างไรก็ดีในกรณีงานวิจัยที่ต้องการสรุปอ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่าง ไปยังประชากร ก็มีความจำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณซึ่งมักจะทำในขั้นตอนการศึกษาสภาพ ปัจจุบันปัญหา หรือในขั้นตอนการประเมินรูปแบบการบริหาร ซึ่งในกรณีนี้งานวิจัยก็มักจะใช้แบบผสมวิธี (Mixed Method) สอดคล้องกับการศึกษาของ Ponyiam (2004) ที่สังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ทำการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2545 พบว่า งานวิจัยมีลักษณะผสมผสานวิธี วิทยานิพนธ์วิจัย มี 2 แบบ คือ “แบบนำแบบรอง” และ “แบบทวิภาคี”

เมื่อพิจารณาในประเภทการวิจัยย่อยลงมาพบว่างานวิทยานิพนธ์จะเป็นงานวิจัยเชิงพัฒนา และงานวิจัยประยุกต์การวิจัยเชิงพัฒนาใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะงานวิจัยเชิงพัฒนาเป็นงานวิจัยที่ทำให้เกิด

นวัตกรรมใหม่ทางการบริหารที่ประกอบด้วยการวิจัยเพื่อการศึกษา สภาพ ปัญหา ความต้องการหรือแนวทางเกี่ยวกับการบริหาร (Research 1) จากนั้นนำข้อมูลในส่วนที่ 1 มาয়กร่างหรือสร้างรูปแบบ/นวัตกรรมการบริหาร (Development 1) ต่อจากนั้นจะเป็นการแปลงนวัตกรรมไปทดลองใช้ในสถานที่จริง (Research2) ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องใช้ระเบียบวิธีวิจัยการทดลอง (Experimental Design) และจบด้วยการประเมินนวัตกรรม (Development 2) แต่การทำวิจัยเชิงพัฒนานั้นก็จะมีข้อเสียในเรื่องการควบคุมตัวแปรโดยเฉพาะตัวแปรทางการบริหารการศึกษาจะมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของคนและคน รวมทั้งเมื่อการศึกษามีการทดลองใช้นวัตกรรมจะต้องมีความพร้อมของกลุ่มทดลองและมีการใช้งบประมาณซึ่งค่อนข้างจะเป็นอุปสรรคสำหรับนักวิจัยพอสมควร ซึ่งอาจเป็นเหตุให้งานวิจัยและพัฒนาถูกปรับประยุกต์ โดยลดขั้นการทดลองออกไปเหลือเพียง Research 1 Development 1 และ Development 2 ซึ่งก็จะช่วยให้ผู้วิจัยลดเวลาในการทำวิจัยลงและมีแนวโน้มจะทำให้เรียนจบตามกรอบระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด คือ 3 ปีได้มากขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยทางการบริหารการศึกษาบางประเภทไม่สามารถนำมาทดลองใช้ได้ เช่น งานวิจัยเชิงนโยบาย งานวิจัยที่มีขอบเขตกว้างขวาง ไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้หรืองานวิจัยกรณีศึกษา หรือพหุกรณีศึกษาจึงทำให้มีงานวิจัยประยุกต์ งานวิจัยและพัฒนาเพิ่มมากขึ้นในช่วงปีหลังของงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

อย่างไรก็ดี มีงานวิจัยบางประเภทของวิทยานิพนธ์ที่มีจำนวนน้อยมาก คือ งานวิจัยเชิงปฏิบัติการและงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งงานวิจัยเชิงนโยบาย และงานวิจัยเชิงอนาคตซึ่งอาจเป็นเพราะงานวิจัยเชิงปฏิบัติการและงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีขอบเขตของการศึกษาค่อนข้างแคบ เช่น หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ชุมชน เป็นต้น รวมทั้งผู้วิจัยต้องมีทักษะการวิจัยเชิงคุณภาพและเป็นนักพัฒนาซึ่งอาจทำให้เป็นอุปสรรคของการทำวิจัยในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนงานวิจัยเชิงนโยบายและการวิจัยเชิงอนาคต ก็จะมีระเบียบวิธีการวิจัยค่อนข้างเฉพาะเจาะจง และมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวข้องกับผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์สูง หรือเป็นผู้บริหารระดับสูง จึงอาจมีผลทำให้ผู้เรียนเลือกทำวิจัยน้อยกว่างานวิจัยประเภทอื่น

1.3 ระเบียบวิธีวิจัย ผลการวิจัย พบว่า วิทยานิพนธ์มีการสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการออกแบบการวิจัยด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Design) มีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Selection) มากกว่าการสุ่ม (Random) และใช้แหล่งข้อมูลแบบผสมผสานทั้งบุคคลและเอกสารใกล้เคียงกัน ส่วนการออกแบบวัด (Measurement Design) มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่เป็นแบบสอบถาม รองลงมาเป็นแบบสัมภาษณ์ การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Design) ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติเชิงอ้างอิงมีค่อนข้างน้อย ได้แก่ Chi-square ในกรณีการสร้างกรอบแนวคิดงานวิจัยวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จะแนะนำให้นิสิตสร้างกรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework) เพราะจะทำให้ทราบกรอบมโนทัศน์ (Concept) ทางการบริหารการศึกษาของการวิจัยและสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Related Literature Review) ส่วนกรณีการออกแบบการวิจัยด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างมากกว่าการสุ่มตัวอย่างและใช้แหล่งข้อมูลแบบผสมผสาน ทั้งบุคคลและเอกสารนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัย เกี่ยวกับประเภทของงานวิจัย ซึ่งพบว่า งานวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่างานวิจัยเชิงปริมาณรวมทั้งงานวิจัยแบบผสมวิธี ดังนั้นการออกแบบด้านประชากรกลุ่มตัวอย่างจึงใช้วิธีการเลือก (Selection) โดยเฉพาะเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติ จะเป็นผู้ให้ข้อมูลได้ดีกว่าการสุ่มซึ่งมักใช้กับงานวิจัยเชิงปริมาณ

สำหรับการออกแบบการวัด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เนื่องจากส่วนใหญ่ วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตในกรณีเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ก็จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายซึ่งใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบประมาณค่าโดยส่วนใหญ่ การสนทนากลุ่ม ก็จะเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในขั้นตอนการศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาและการตรวจสอบนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเหตุนี้เมื่อใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักของการวิจัยเชิงสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นหลักสอดคล้องกับการศึกษาของ Piyapimonsit (2006) ทำการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิตสาขาการวัดประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า งานวิจัยใช้สถิติพรรณนาส่วนใหญ่ใช้ค่าเฉลี่ยถึงร้อยละ 93

1.4 จากผลการวิจัยที่เป็นผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ในประเด็นของหัวข้อที่ทำวิจัย ผลผลิตของการทำวิจัย ประเภทของงานวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย สิ่งสำคัญประการแรกที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุด เมื่อจะทำวิจัย คือ โจทย์ปัญหาการวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่หัวข้อการวิจัยและทำให้เห็นผลผลิตของการวิจัย หรือนวัตกรรมการบริหารการศึกษาโดยความชัดเจนของโจทย์ปัญหาการวิจัย จะนำมาสู่การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดกรอบความคิดของการวิจัยได้ชัดเจน สำหรับประเภทการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยเป็นสิ่งตามมาหลังจากโจทย์ปัญหา หัวเรื่องและกรอบแนวคิดการวิจัยมีความชัดเจนพอแล้ว ผลการนำเสนอแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า แนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อกำหนดที่ใช้เป็นหลักประกันคุณภาพของวิทยานิพนธ์ตามมาตรฐานวิทยานิพนธ์ 4 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านวิชาการ 2) มาตรฐานด้านการดำเนินงาน 3) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ และ 4) มาตรฐานด้านการตีพิมพ์และเผยแพร่

การได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาวิทยานิพนธ์ที่กำหนดเกิดจากการศึกษาเอกสาร “คุณภาพงานวิทยานิพนธ์” ที่กำหนดคุณภาพงานวิทยานิพนธ์ ออกเป็น 4 มาตรฐานข้างต้นแล้วมีการรวบรวมแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์จากเอกสารอื่นเพิ่มเติม ดังนี้ 1) การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา เพื่อประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 2) ข้อบังคับครุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ 2556 3) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 4) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 5) การบริหารจัดการงานวิทยานิพนธ์ของคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประจำหลักสูตร ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 6) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554 7) การบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ระดับหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์มาเป็นข้อสารสนเทศ ในส่วนมาตรฐานวิชาการที่แบ่งเป็น 2 หัวข้อ คือ 1) การสร้าง พัฒนาหรือค้นหาคำหรือความรู้ใหม่ ที่ประกอบด้วย หัวเรื่องการทำวิจัย และผลผลิตของงานวิจัย 2) ประเภทของงานวิจัย และระเบียบวิธีวิจัยได้รับการยอมรับเป็นสากล โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์สรุปแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์เบื้องต้นแล้วนำไปสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา

มาตรฐานด้านวิชาการ ประกอบด้วย 2 หัวข้อ คือ 1) การสร้าง พัฒนา หรือค้นหาคำหรือความรู้ใหม่โดยมีประเด็นหัวข้อที่เพิ่มขึ้น คือ บูรณาการศาสตร์การบริหารกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องกับทิศทาง

การเปลี่ยนแปลงของการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาของอาเซียน/นานาชาติ การบริหารกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความมีสุขภาพของผู้บริหารในยุคการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ การใช้ชีวิตเป็นต้น หัวข้อที่ 9 ที่ได้รับข้อเสนอเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่สังเกตว่าแม้ว่าศาสตร์การบริหารการศึกษาที่ผ่านมามีความเสถียรอยู่กับแนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา ก็ตามแต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการสื่อสารอย่างไร้พรมแดนแล้ว ศาสตร์การบริหารศึกษาย่อมได้รับผลกระทบและเริ่มมีการปรับเปลี่ยนมุมมองของศาสตร์เดียวเป็นศาสตร์เชิงยุทธศาสตร์กับศาสตร์อื่นมากขึ้น และ 2) ประเภทการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยได้รับการยอมรับเป็นสากล

นอกจากนั้นในส่วนของผลผลิตงานวิจัย ได้มีการกำหนดเกณฑ์ด้านคุณภาพนวัตกรรมที่เน้นความถูกต้องในการตอบปัญหาหรือการแก้ไขปัญหา มีคุณค่าต่อการพัฒนาศาสตร์ มีประโยชน์ต่อสังคม มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีองค์ความรู้ใหม่และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ สิ่งที่เป็นข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิคือ แนวทางการพัฒนาหัวเรื่องวิทยานิพนธ์ ซึ่งพบว่า ประเด็นปัญหาการวิจัย ควรเกิดจากการประมวลสารสนเทศจากหลายแหล่ง หัวเรื่องควรเกิดจากความสนใจของผู้วิจัย และผู้วิจัยควรมีศักยภาพที่จะทำวิจัยในหัวเรื่องนั้น และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องที่นิสิตทำวิจัยอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ในอดีตที่ผ่านมาการได้มาซึ่งหัวเรื่องวิทยานิพนธ์ อาจเกิดจากตัวนิสิต การเสนอแนะของอาจารย์ซึ่งการศึกษาในระดับปริญญาเอก ตัวของนิสิตมาความสำคัญมากเนื่องจาก ปรัชญา ของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเน้นที่การศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในประเด็นความเชี่ยวชาญของอาจารย์ที่ปรึกษา จะสัมพันธ์กับประสบการณ์ของการทำงานวิชาการดังนั้น ยิ่งเวลาผ่านไปความรู้ ความสามารถของคณาจารย์จะมีความลึกซึ้งในแนวดิ่งมากกว่าแนวกว้าง แม้ว่าคณาจารย์ด้านการบริหารการศึกษาจะจบการศึกษาตรงตามสาขาก็ตาม แต่ก็ควรมีการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เพราะการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกต้องอาศัยความลุ่มลึก ดังนั้นข้อค้นพบในส่วนนี้ น่าจะเป็นสารสนเทศสำคัญประการหนึ่งในการกำหนดขอบเขต (Scope) ของศาสตร์ย่อยของการบริหารการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่ต้องศึกษา ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน กำหนดวางแผนพัฒนาดตนเองให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางต่อไป

สำหรับประเภทของงานวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยนั้นได้ค้นพบสิ่งที่น่าสนใจคือวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สามารถใช้ประเภทของงานวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยใดก็ได้ขึ้นอยู่กับโจทย์วิจัยและความสามารถของผู้วิจัยเป็นหลักสิ่งใหม่ที่เป็นข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ประจำหลักสูตร คือ จริยธรรมวิจัยในมนุษย์ (Human Research Ethics) ซึ่งถือว่าเป็นหลักสากลของการทำวิจัยทั่วโลกที่ผู้วิจัยต้องคำนึงและปฏิบัติก่อนที่จะมีการสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประกอบด้วยหลัก 3 หลัก คือ 1) หลักความเคารพในบุคคล (Respect for persons) 2) หลักคุณประโยชน์ไม่ก่ออันตราย (Beneficence) และ 3) หลักความยุติธรรม (Justice)

2. มาตรฐานการดำเนินงานประกอบด้วย 2 หัวข้อ คือ 1) โครงสร้างของวิทยานิพนธ์ และ 2) ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ สารสำคัญของโครงสร้างวิทยานิพนธ์จะเกี่ยวข้องกับจำนวนหน่วยกิต ระยะเวลาในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน คุณวุฒิ คุณสมบัติ และภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษา คุณสมบัติและความสามารถของนิสิต แนวทางพัฒนางานวิทยานิพนธ์ได้บรรจุส่วนของโครงสร้างวิทยานิพนธ์และขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ ได้มาจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 เป็นหลัก แต่มีจุดเพิ่มเติมในส่วนของการตัดสินผลการเรียนเป็นอิสระต่อกันในแต่ละรายวิชา และมีเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนเป็นผ่าน (Satisfy: S) กับไม่ผ่าน (Unsatisfy: U) กรณีนิสิตไม่ผ่านจะต้องลงทะเบียนใหม่ แนวดำเนินการส่วนนี้จะเป็นประโยชน์เชิงการกำกับ ควบคุมให้นิสิตจะต้องให้ความสนใจ ใส่ใจ มีความวิริยะ อุตสาหะ ที่จะดำเนินการให้ได้ตาม

ประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อความเข้าใจและศึกษาความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ตลอดจนมีการติดตาม ประเมินผลจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ควรมีการประชุม อาจารย์ประจำหลักสูตร แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจแนวทางการพัฒนางานวิทยานิพนธ์จากการวิจัยของ ผู้วิจัยนี้ให้เหมาะสมกับบริบทของการบริหารจัดการหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรส่งเสริมให้มีการสังเคราะห์งานวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเพื่อจะได้นำองค์ความรู้และ นวัตกรรมที่ค้นพบมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัย

2.2 ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขา การบริหารการศึกษา อย่างเป็นระบบและเกิดรูปธรรมเพื่อสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นๆ ได้

References

- Hongphisnivit, S. (2001). *The effect of doctoral research in Thailand* (Research report). Bangkok: Office of the Civil Service Commission. (in Thai)
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational Administration: Theory, research, and practice* (9th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Piyapimonsit, C. (2006). A synthesis of thesis: a curriculum of master degree in education in educational measurement, Thaksin University. *Journal of Education Thaksin University*, 6(1), 33-42. (in Thai)
- Ponyiam, T. (2004). *A synthesis of educational theses, faculty of education, Chulalongkorn University academic years of 2540-2545* (Master thesis). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Sudhamasapa, C., & Khemthong, S. (2014). The synthesis of theses in master degree of business administration of Sukhothai Thammathirat Open University. *Modern Management Journal*, 12(2), 15-22 (in Thai)
- Sudsomboon, S. (2007). *The content analysis of educational administration dissertation in Thailand* (Doctoral dissertation). Bangkok: Silpakorn University. (in Thai)